

خیلواکی

استقلال

www.esteqlaal.net

رادیو زمانه

پنجشنبه ۲۳ می ۲۰۲۴

مرگ ابراهیم رئیسی و تلاش نظام برای سانسور شادی و گمانه زنی

عضو هیئت مرگ (ابراهیم رئیسی) و همراهانش در سقوط هلیکوپتر کشته شدند. مخالفان حکومت از این موضوع با نوشته هایی همراه با طعنه و طنز ابراز خرسندی کردند و تصاویری از پخش شیرینی و رقص در شبکه های اجتماعی منتشر کردند. مقام های حکومت همزمان با تهدید، ارباب، احضار و بازداشت سعی دارند این صدای شور و شعف در فضای مجازی را خاموش کنند.

از زمان انتشار خبر سقوط هلیکوپتر حامل ابراهیم رئیسی، عضو هیئت مرگ و وزیر خارجه دولت سیزدهم، حسین امیر عبداللهیان و دیگر همراهان آنان تا اعلام خبر مرگشان، شمار زیادی از کاربران شبکه های اجتماعی از این اتفاق ابراز خوشحالی کردند و یا آن را دستمایه طنز و شوخی قرار دادند. کاربران زیادی چه در داخل ایران و چه در خارج در شبکه های اجتماعی مختلف، از این موضوع ابراز خوشحالی کردند. آنها عکس های برهنه (نود) خود را منتشر می کردند یا فیلم هایی از مراسم شادخواری، رقص و پخش شیرینی در خیابان را به اشتراک می گذاشتند و همچنین جُک (فکاهی) های زیادی درباره سقوط رئیسی و تیم همراهش در جنگل توسط کاربران درست شد. ویدئوهای منتشر شده نشان می دهند که در برخی از شهرها، شامگاه یکشنبه ۳۰ اردیبهشت (نور) همزمان با اعلام خبر سقوط هلیکوپتر شماری از شهروندان اقدام به رقص، پایکوبی و آتش بازی کرده اند.

کار به جایی رسید که پلیس فتا اطلاعیه ای منتشر و اعلام کرد که فضای مجازی رصد می شود و با هرگونه محتوا که به هر نحوی باعث «تحریک و تشویش احساسات عمومی» شود برخورد خواهد شد. همزمان خبر آمد که برخی از کاربران به طور مستقیم توسط نهادهای امنیتی تهدید شده اند.

در همان روز یکی از کاربران در شبکه اجتماعی توییتر سابق (ایکس) نوشت:

چند دقیقه قبل تماس گرفتند که توییت های اخیرت فلان، محترمانه خواستند پاک کنم؛ دو تا رو به طور مشخص ذکر کردند. من همه توییت های مرتبط با فرود سخت رو پاک کردم.

برخی از خبرنگاران ساکن ایران هم با انتشار اسکرین شات هایی از تماس شماره های ناشناس با آنها، اعلام کردند که توییت های خود را پاک کرده اند و یا نوشتند که متوجه شده اند باید از سقوط هلیکوپتر ناراحت باشند و به اخبار داخلی اعتماد داشته باشند!

همچنین شهروندی به نام اکبر یوسفی، همزمان با انتشار اخبار متناقض و گمانه زنی ها در باره سرنوشت هلیکوپتر حامل ابراهیم رئیسی و همراهان او که در اینستاگرام خود نوشته بود: «امیدوارم جنگل آسیب ندیده باشد.» از سمت (سوی) نهادهای امنیتی بازداشت شد.

اما با این حال موج خوشحالی و طنز و گمانه زنی ادامه داشت، حتی با تهدید. چرا که فاطمه حیدری، خواهر داد خواه جواد حیدری معترض کشته شده در قزوین، با انتشار متن چت با یکی از خانواده های دادخواه در شبکه اجتماعی توییتر (ایکس) اعلام کرد:

شروع کردند خانواده ها را تهدید می کنند که برای واکنش (عکس العمل) هایتان بازداشتان می کنیم. خانواده های دادخواه و آسیب دیدگان جنبش زن، زندگی، آزادی بی توجه به این تهدیدها با انتشار ویدئوهایی از رقص و شادی به مرگ ابراهیم رئیسی واکنش نشان دادند. برای مثال صبا بختیاری، عمه دادخواه پویا بختیاری جوان معترض کشته شده در سرکوب اعتراضات سراسری آبان ۹۸ با انتشار تصویری از ابراهیم رئیسی و حسین امیرعبداللهیان نوشت:

قاتلان تقاص می دهند و عدالت اجرا می شود، چه در دادگاه عادلانه مردمی و چه در کوه های ورزقان و جلفا.

یا مادر ابوالفضل امیر عطایی، نوجوان معترض کشته شده در خیزش زن، زندگی، آزادی، نیز با انتشار ویدئویی در واکنش به مرگ ابراهیم رئیسی و همراهانش نوشت:

در عزای ما رقصیدند و الآن (حالا) هم ما عزادار نیستیم، چون خون عزیزان ما با هیچ چیز پاک و فراموش نمی شود.

واکنش ها (عکس العمل ها) به کشته شدن ابراهیم رئیسی فقط مختص به خانواده های کشته شدگان سال های اخیر نبود. ارس حاجی زاده، دادخواه پدر و برادرش که در دهه ۷۰ خورشیدی در جریان قتل های زنجیره ای کشته شدند، نیز بیت کامل غزل مورد اشاره از حافظ را نوشت:

دور فلک یک سره بر منهج عدل است، خوش باش که ظالم نبرد راه به منزل.

با گذشت سه روز از مرگ ابراهیم رئیسی و هیات همراه او در سقوط هلیکوپتر و تماس ها و تهدیدهای نهادهای امنیتی و اطلاعیه پلیس فتا برای ایجاد سرکوب، سانسور، کنترل شبکه های اجتماعی و مهار شادی مردم، اما حکومت همچنان موفق نشده است که جلوی شادی مردم از مرگ

ابراهیم رئیسی را بگیرد؛ در طول روز شاهد به راه افتادن سوژه هایی تازه توسط کاربران از نحوه سقوط، مرگ، اظهار نظر و حتی مراسم تشییع جنازه عضو هیئت مرگ و همراهانش هستیم.

در همین رابطه رئیس پلیس فتا برای بار دوم اطلاعیه ای تهدیدآمیز صادر و اعلام کرد که در ۳۶ ساعت گذشته، ۸۰ تارنمایی (سایت) که او آنها را مجرمانه معرفی کرده، در فضای مجازی مرتبط با سقوط هلیکوپتر ابراهیم رئیسی شناسایی شده اند. او گفت که «طرح عملیاتی و بازدارنده پلیس فتا علیه شایعه سازان و برهم زندگان امنیت روانی جامعه در حال اجراست.»

این مقام انتظامی جمهوری اسلامی همچنین در صحبت هایش ادعا کرد که پلیس فتا در ۳۶ ساعت گذشته، ۵۵۰ رصد تخصصی از تارنماهای (سایت ها) فعال در فضای مجازی انجام داده و ۸۰ تارنمای مجرمانه شناسایی کرده که به گفته او از این تعداد برای ۳۵ تارنما، «اقدام عملیاتی شامل تذکر، احضار و ارجاع به مرجع قضایی» صورت گرفته است.

تهدیدها اما به همین جا خلاصه نشد و دادستان کل (قاضی القضاة) جمهوری اسلامی در یک بخشنامه به دادستان های (قاضیان) سراسر ایران دستور داد با افرادی که به گفته او اقدام «به مخدوش کردن امنیت روانی جامعه و تشویش اذهان عمومی با انتشار محتوای خلاف واقع، نشر اکاذیب و توهین می کنند» برخورد شود.

بعد از این بخشنامه (اطلاعیه) برای تعدادی از خبرنگاران در ایران در رابطه با پوشش اخبار سقوط هلیکوپتر ابراهیم رئیسی و نوشته هایشان در شبکه های اجتماعی پرونده (دوسیه) قضایی تشکیل شده و تعداد دیگری از کاربران هم اعلام کرده اند که نهاد های امنیتی با آنها تماس گرفته اند و مجبور به حذف استوری ها و یا فیلم ها و عکس های خود از شبکه های اجتماعی شده اند. در همین رابطه رئیس پلیس فتا جمهوری اسلامی اعلام کرد این نهاد برای ۳۵ نفر پرونده (دوسیه) قضایی تشکیل داده است.

در ادامه تهدیدها و احضارها و تلاش برای کنترل فضای حاکم بر شبکه های اجتماعی بعد از مرگ ابراهیم رئیسی و هیات همراه او، شقایق محمدی، همسر محمدحسین مرادمند، مدافع تیم فوتبال استقلال تهران به دلیل گذاشتن یک استوری حاوی مصرعی از شعر حافظ (ظالم نبرد راه به منزل) در شبکه اجتماعی اینستاگرام، تلفنی به اداره اطلاعات احضار شد. شعری که چند ماه پیش، ابراهیم رئیسی خودش در دیدار با رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه آن را خوانده بود.

بگیرید و بکشیدش!

شقایق محمدی بعد از این تهدید و احضار تلفنی، در یک استوری دیگر نوشت:

به کدامین جرم و گناه با يك تماس تهدید به حکم جلب و احضار به اطلاعات کردید من رو !!!؟ به شرافتم قسم که مهم ترین و تنها دارایی من است، به عنوان يك انسان، زن و مادر و عضو کوچک در سرزمینم به احترام دخترم و تمام دختران سرزمینم، تمام مادران داغ دار وطنم و خون های ریخته شده جوانان وطنم ایستاده ام و چیزی جز آزادی که حق همه ای انسان هاست، آرزویی در سر ندارم بدون ذره ای تردید فردا در ساعت و آدرس تعیین شده توسط شما حضور خواهم داشت. به امید ایرانی آزاد با حفظ حق و حقوق برابر برای دختران و زنان وطنم با هر گونه پوشش اختیاری.

در ادامه تلاش ها، ارتش سایبری جمهوری اسلامی در شبکه اجتماعی توئیتر (ایکس) وارد عمل شد. آنها با انتشار پست هایی با مضمون (مضمون) اینکه «اسکرین شات و مشخصات هر کاربری که برای شهادت ابراهیم رئیسی خوشحالی می کند را بازنشر کنید» از دنبال کننده های خود خواستند که این کار را انجام بدهند تا لیست هایی را در اختیار مقام های قضایی قرار بدهند.

بعد از تشییع جنازه ابراهیم رئیسی در قم، فاطمه حیدری، یکی از دادخواهان اعتراضات سراسری ۱۴۰۱، در صفحه توئیتر (ایکس) خود خبر داد که رضا ببرزاد، برادر داد خواه معترض کشته شده مهدی ببرزاد، بازداشت شده است. او نوشت که خانواده آقای ببرزاد «هیچ اطلاعی از وضعیت او ندارند» و مادر او حین بازداشتش به مأموران می گفته «رئیس جمهورتان مرده؟ مگر بچه های ما آدم نبودند؟ چرا کشتیدشان؟»

کار به بازداشت و احضار اما ختم نشد و نهادهای امنیتی حتی تهدید به مرگ هم کردند. دایي آرئين رحمانی بیانی، از جان باختگان خیزش زن، زندگی، آزادی در صفحه توئیتر خود نوشت که: اطلاعات امروز خواهرم هنگامه چوبین و روجا چوبین رو تهدید کردند. گفتن: این آخرین اخطار است اگر استوری بذارین (بگذارید)، شادی کنید بخاطر حادثه رئیس جمهور به اون بچه هاتونم هم رحم نمیکنیم همشون رو میکشیم!

منیژه مودن، خبرنگار حوزه بین الملل و زنان هم با انتشار پستی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: به دلیل نحوه اطلاع رسانی و واکنش (عکس العمل) به کشته شدن ابراهیم رئیسی، پرونده (دوسیه) جدیدی برای من باز شده و به داد سرای (محکمه) فرهنگ و رسانه ارسال شده.

با وجود اینکه وحید مجید، رییس پلیس فتا، تاکید کرده که «فضای مجازی را به شدت رصد می کنیم»، کاربران زیادی بی توجه به این تهدیدها و خط و نشان کشیدن ها که انگار برایشان مسئله ای همیشگی شده است، همچنان یا در حال گمانه زنی و اما و اگر درباره نحوه مرگ ابراهیم رئیسی و

تیم همراه او هستند و یا از فیلم ها، عکس ها و اظهارنظرهایی که مربوط به مراسم تشییع جنازه ها است، سوژه (موضوع)هایی پیدا می کنند و آنها را دستمایه تمسخر قرار می دهند.

البته این اولین بار نیست که جمهوری اسلامی تلاش می کند خوشحالی مردم یا گمانه زنی آنها را در رابطه با مرگ نیروهای خود و حواشی مرتبط به مرگ آنها را سانسور کند و تلاش کند که روایت مدنظر خود را در شبکه های اجتماعی پیش ببرد و از ترند شدن هشتگ های مخالفان خود در شبکه های اجتماعی جلوگیری کند. پیش تر در دی ماه (جدی) سال گذشته، دست کم ۹ کاربر به اتهام آنچه «توهین» به جان باختگان مراسم قاسم سلیمانی در کرمان توصیف شد بازداشت شده بودند. کاربران زیادی در آن دوره نسبت به امنیت مراسم، عدم حضور خانواده سلیمانی و مقام های جمهوری اسلامی در مراسم و نکاتی از این دست، اظهارنظر کرده بودند.